

HOOFDSTUK 1

1. Nebukadnezar belegert Jeruzalem. Dan. 1: 1-3

* Het boek begint met de tragische vermelding van de belegering van Jeruzalem, waarbij bijzonderheden worden aangegeven, die het mogelijk maken de historische gegevens te onderzoeken op hun getrouwheid.

- Babel kwam naar Jeruzalem en voerde er oorlog tegen. **Vers 1** Wij worden hier meteen geconfronteerd met twee steden: **Babel en Jeruzalem**

- Het zijn twee historische plaatsen. Maar er is méér, in de bijbelse gedachtegang is Jeruzalem een begrip en Babel is dat ook. Waarvan is Jeruzalem het symbool, en wat symboliseert Babel?

* **Babel** was de hoofdstad van een groot wereldrijk, één van de zeven wereldwonderen. Het was het centrum van hoger onderwijs waar zich de grote bibliotheken bevonden. Daar, waren geleerden die nauwkeurig tot de kleinste feiten, voorspellingen en legenden uit het verleden optekenden, die de eclipsen en de maansveranderingen berekenden en de sterrenconstellaties nagingen. Het was een macht die veel natiën onderdrukte en aan zich onderworpen had. In de ogen van de profeet was Babel gelijk aan: “de verdrukker”. Het was zelf méér dan dat, het was ook een godsdienstige macht. Het had een priesterkaste en veel goden werden er vereerd. De belangrijkste god onder de dertien goden van Babel was Bel Mardoek. Het was “dé godsdienst” van de afgoden. Er was o.a. “Istar” de godin van de liefde, en de strijd. Die godin had ook te maken met de toen gangbare Heilige prostitutie. Van uit Bijbels oogpunt is Babel dus een verdrukkende macht, en een beeld van godsdienstige dwaling. Trouwens het woord Babel betekent verwarring en het is de stad van zedelijk verval. **Jer. 50: 1, 2 – Jer. 51: 7**

* **Jeruzalem** echter betekent: “stad van vrede”. Het was de hoofdstad van het land waar Gods volk woonde, waar Gods tempel stond. Het was het religieuze centrum, waar de ware God werd vereerd. Daar werd de ware godsdienst en de ware aanbidding beleefd, daar werden reinheid, en edele godsdienstige beginselen gepredikt, gehuldigd en nageleefd. **Exo. 25: 8, 9 - 1Kon. 5: 5 – 6: 7 – 6: 37**

* De Bijbel wil ons laten zien dat het niet slechts om een werkelijke strijd of oorlog gaat, maar dat er ook een strijd is op geestelijk niveau, een strijd tussen het hemelse Jeruzalem, met zijn goddelijke beginselen en de machten van het kwaad. Het is deze dimensie die Daniël wil duidelijk maken, zodat mensen uit alle tijden er uit kunnen leren. Deze twee geestelijke machten staan tegenover elkaar, ook in onze dagen. Daniël maakte een keuze voor de ware God en de ware aanbidding, in plaats van de valse aanbidding. Zo is zijn voorbeeld van trouw een steun voor de gelovigen na hem.

*In vers twee lezen wij iets heel merkwaardig: “*De Here gaf...*” God laat het dus gebeuren. Hij geeft zijn volk over, zodat zij naar Babylon weggevoerd worden met een deel van het tempelgerei, welke Nebukadnezar plaatste in de schatkamer van zijn god. Waarom geeft God zijn volk over?

> De oorzaak lag bij de levenshouding van de koning en het volk. Jojakim de koning leefde niet naar de wil van God, dat had zijn invloed op het volk, zo kreeg het kwade de bovenhand over het goede en trok God zijn bescherming van hen weg.

> God wil zijn volk tot inzicht brengen. Door ze de gevolgen van hun eigen verkeerde levenswijze te laten ondervinden hoopt God dat zij tot berouw en tot Hem zouden terug komen.

> Daarnaast wil God door middel van de getrouwen onder hen, in Babel zijn Heilige Naam en zijn waar karakter bekend maken.

2. Daniël en zijn vrienden komen in dienst van het Babylonische hof. Dan. 1: 3-8

* In deze verzen zien wij iets van de strategie die Nebukadnezar voert. Wanneer de Babyloniërs andere volken aan zich onderwierpen kozen zij de edelen en alle bekwame jongelui uit, om aan het hof van de koning dienst te doen. Daardoor brak hij de regeringsmacht van de overwonnen naties, en terzelfder tijd werd zijn macht buitengewoon versterkt door deze groep van bijzonder begaafde jongelui. Zo deed hij ook met de in ballingschap gevoerde Israëlieten. Hij nam de jonge mannen, meestal uit de hogere klasse en onderwees hen in de taal en de wetenschap van de Chaldeeën. Zij moesten een onberispelijke lichaamsbouw hebben en een uitstekende intellectuele aanleg. Ook op hun lichamelijke ontplooiing werd veel nadruk gelegd, zelf hun voeding werd bepaald. Daarbij kregen zij onderwijs in de godsdienst en de filosofie, kortom in het hele patroon van het Babylonische denken.

* In de **verzen 6 en 7** lezen wij dat Daniël en zijn drie vrienden andere namen kregen. In de Bijbel heeft de naam van iemand een zeer diepe betekenis. Zo ook de naam Daniël, wat betekent: God is mijn rechter. Maar in Babylon krijgt hij de naam: Beltsasar, dit betekent: bewaarder van de schatten van Bel. Eigenlijk wil Nebukadnezar daardoor zeggen: er is nu een periode in uw leven afgesloten, wij hebben hier niets te maken met de God van Israël. Hij is overwonnen, Bel is de grootste, vanaf nu mag u de bewaarde van Bel worden. Er opent zich een nieuwe toekomst voor u.

* Hananja, betekent: de Heer is genadig. Van nu af, heet hij Sadrach, wat betekent: dienaar van Sin. De onderliggende boodschap was: nu moet u niet meer op Jahweh zien voor uw genade, maar uw verwachtingen stellen op de god Sin. Hij zal uw leven zegenen.

* Misaël, betekent: op God gelijkend. Hij krijgt de naam: Mesach, dat betekent hij die tot de godin van Sheba behoort.

* Azarja, betekent: God is mijn helper. Vanaf nu is zijn naam Abednego: dienstknecht van Nebo.

* De koning dwong hen niet hun geloof te verzaken, maar het blijkt overduidelijk dat hij hen een nieuwe manier van denken wil bij brengen naar het godsdienstig denken van zijn tijd en land. Wellicht hoopte hij dat zij na een tijd hun eigen godsdienst zouden opgeven. Als wij ons even in de schoenen van Daniël plaatsen begrijpen wij dat dit voor Daniël een geweldige beproeving was. Binnen de begrippen van zijn tijd heeft zijn God dus de nederlaag geleden. Nu wordt hem zelfs, als “bewaarder van Bel” een geweldige toekomst aangeboden. Hij leeft nu aan het hof, in het centrum van het machtigste rijk van de wereld, terwijl Israël maar een klein land is. Hij verkeert onder de meest vooraanstaande leidende figuren van de wereldpolitiek. Hij ontvangt gezag, eer, rijkdom en voedsel van de koninklijke tafels.

* Wat zal hij doen? Ook wij kunnen ons de vraag stellen wat zouden wij doen in zulke omstandigheden?

Zijn antwoord vinden wij in **vers 8**. “*Daniël nam zich voor zich niet te verontreinigen...*” andere bijbelvertalingen zeggen: “*Daniël besloot in zijn hart*”. Hij dacht over alles na en nam de beslissing zich niet te verontreinigen. In geloof maakte hij de keuze het koninklijke menu niet te aanvaarden, met alle risico’s van dien. Hij had daar twee redenen voor:

1. Op de tafel van de koning werden waarschijnlijk spijzen opgediend die God onrein had verklaard voor zijn volk. **Lev. 11**
2. Een tweede feit was, dat de koning vóór hij de maaltijd begon, de zegen van zijn afgoden afsmeekte over zijn spijzen en een gedeelte ervan voor zijn afgoden afzonderde, waardoor de ganse maaltijd aan de goden werd gewijd. Vanuit Daniëls oogpunt was het eten van dergelijk voedsel instemmen met die afgoden en die eren.

* Laten wij even de resultaten van een dergelijke geloofshouding bekijken. **Dan. 1: 9-16** Vele christenen in onze tijd denken wellicht dat Daniël kleingeestig was, zij aanzien, de zaak van “eten en drinken” van weinig belang, want het kon hem zijn voorrechten kosten of zelfs zijn leven. Maar in **vers 9** lezen wij dat God er voor zorgde dat de overste der hovelingen Daniël goed gezind was.

Het is eveneens belangrijk te zien hoe Daniël te werk gaat. Hij is een man uit één stuk, ja, maar helemaal niet onredelijk of fanatiek. Hij heeft eveneens begrip voor de verantwoordelijkheid van de kamerdienaar, en hij zegt tot hem: “*Laat ons toch de proef nemen*”. **Vers 11, 12**. M.a.w. Ik begrijp ook uw moeilijke situatie als gevolg van mijn geloofsovertuiging. Laten wij samen iets proberen en doet dan volgens uw eigen bevinding.

* De Here zag met goedkeuring de vastheid en zelfverloochening van deze jonge Hebreërs, te midden van de verleidende invloeden aan het hof van Babel. Zij zegen daalde dan ook ten volle op hen neer.

In deze jonge mensen werd de heerlijkheid van de God van Israël gezien. **Vers 17** God schonk deze vier vrienden, grote wijsheid en kennis. En over Daniël kwam de Geest van de profetie. Van de mens ontving hij onderricht in verband met zijn plichten aan het hof, door God werd hij onderwezen om de verborgenheden van de toekomst in beelden en symbolen te ontcijferen, verborgenheden die reikten tot het eind der eeuwen.

* Na verloop van drie jaar, toen hun opleiding voorbij was bracht het hoofd van de hofhouding alle knapen bij Nebukadnezar. In het gesprek dat de koning met hen voerde bleek dat Daniël, Hananja, Misaël en Azarja ver in bekwaamheid uitblonken boven de anderen. Zij traden in dienst van de koning. **Dan. 1: 18- 21**

* Het mag dan wel lijken dat Bel de overwinning behaald had. In werkelijkheid lag de overwinning bij de God van Israël, door de trouw van zijn kinderen, want Nebukadnezar moest erkennen dat de beginselen, het karakter, de wijsheid van hun godsdienst veel edeler en beter waren dan die van de anderen. De Goddelijke belofte werd vervuld: “*Wie Mij eren, zal Ik eren.*” 1 Sam. 2: 30 God had een bijzonder plan met Daniël en zijn vrienden. Zij waren gevangenen in een vreemd land zoals eerder Jozef in Egypte. Daar kwamen zij in contact met vertegenwoordigers uit alle landen, geleerden met rijke ervaring en begaafd met de hoogste talenten. Daar moesten zij, door hun levenswijze getuigen zijn, van de ware God te midden van heidenen en afgodische volkeren.

* Onze maatschappij heeft nood aan mensen zoals Daniël en zijn vrienden, die het aandurven uit te komen voor hun principes. De crisis die wij om ons heen zien, is niet alleen sociaal of economisch maar evenzeer van morele aard.